

QuickScan en voortoets voor de locatie Zuidwolderweg 40 te Echten

Rapport: 2020-386

Datum: 8 april 2020

Versie: 1.0

QuickScan en voortoets voor de locatie Zuidwolderweg 40 te Echten

Colofon

© 2020

Tekst, samenstelling: Fopma NatuurAdvies

Opdrachtgever:

Wijze van citeren: Fopma NatuurAdvies, A, 2020. QuickScan en voortoets voor de locatie Zuidwolderweg 40 te Echten; *Fopma NatuurAdvies*, Rapport 2020-386, Wapse.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Fopma NatuurAdvies. Ook mag het zonder een dergelijke toestemming niet worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Fopma NatuurAdvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Fopma NatuurAdvies. De opdrachtgever vrijwaart Fopma NatuurAdvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

De informatie in dit rapport is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
1.1	ACHTERGROND	5
1.2	AANLEIDING	6
1.2.1	<i>Soortbescherming</i>	6
1.2.2	<i>NatuurNetwerk Nederland</i>	7
1.2.3	<i>Gebiedsbescherming</i>	7
1.3	PROBLEEMSTELLING / DOELSTELLING	7
2	SOORTBESCHERMING – WET NATUURBESCHERMING	8
2.1	BESCHERMINGSREGIME SOORTEN VOGELRICHTLIJN	8
2.2	BESCHERMINGSREGIME SOORTEN HABITATRICHTLIJN	8
2.3	BESCHERMINGSREGIME ANDERE SOORTEN	8
2.4	ZORGPLICHT	8
2.5	PROVINCIALE OMGEVINGSVERORDENING DRENTHE (POV)	8
3	LIGGING ONDERZOEKSGEBIED EN ONDERZOEKSOPZET	9
3.1	LIGGING ONDERZOEKSGEBIED	9
3.2	ONDERZOEKSMETHODE	9
3.2.1	<i>Bronnenonderzoek</i>	9
3.2.2	<i>Veldbezoek</i>	10
4	INVENTARISATIE NATUURWAARDEN	11
4.1	VOGELS (WNB § 3.1)	11
4.1.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	11
4.1.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vogels)</i>	11
4.2	VLEERMUIZEN (WNB § 3.2)	13
4.2.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	13
4.2.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)</i>	14
4.3	OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	14
4.3.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	14
4.3.2	<i>Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)</i>	15
4.4	AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN	15
4.4.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	15
4.4.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)</i>	15
4.5	VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	16
4.5.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	16
4.5.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)</i>	16
4.6	VAATPLANTEN	16
4.6.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	16
4.6.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)</i>	16
4.7	OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN	17
4.7.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	17
4.7.2	<i>Gegevens uit veldbezoek</i>	17
5	BEOORDELING WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	18
5.1	VOGELS	18
5.2	VLEERMUIZEN	18
5.3	OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	18
5.4	REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSSEN	19
5.5	VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	19
5.6	VAATPLANTEN	19
5.7	OVERIGE DIERSOORTEN	19
5.8	AANBEVELINGEN VOOR NATUURINCLUSIEF BOUWEN	19
6	NATUURNETWERK DRENTHE	20

7	NATURA 2000 GEBIEDEN (GEBIEDSBESCHERMING)	21
8	CONCLUSIES	22
8.1	CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	22
8.2	CONCLUSIE NATUURNETWERK DRENTHE	22
8.3	CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (GEBIEDEN)	22
9	BRONNEN	23
9.1	LITERATUUR	23
9.2	GERAADPLEEGDE WEBSITES	23
BIJLAGE 1	ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN WNB	24
BIJLAGE 2	PROCES BEOORDELING ONTHEFFING WNB	25
BIJLAGE 3	JAARROND BESCHERMDE VOGELS	26
BIJLAGE 4	SAMENVATTING NDFF (1-1-2014 TOT 2-4-2020)	28
BIJLAGE 5	POV DRENTHE	29

1 Inleiding

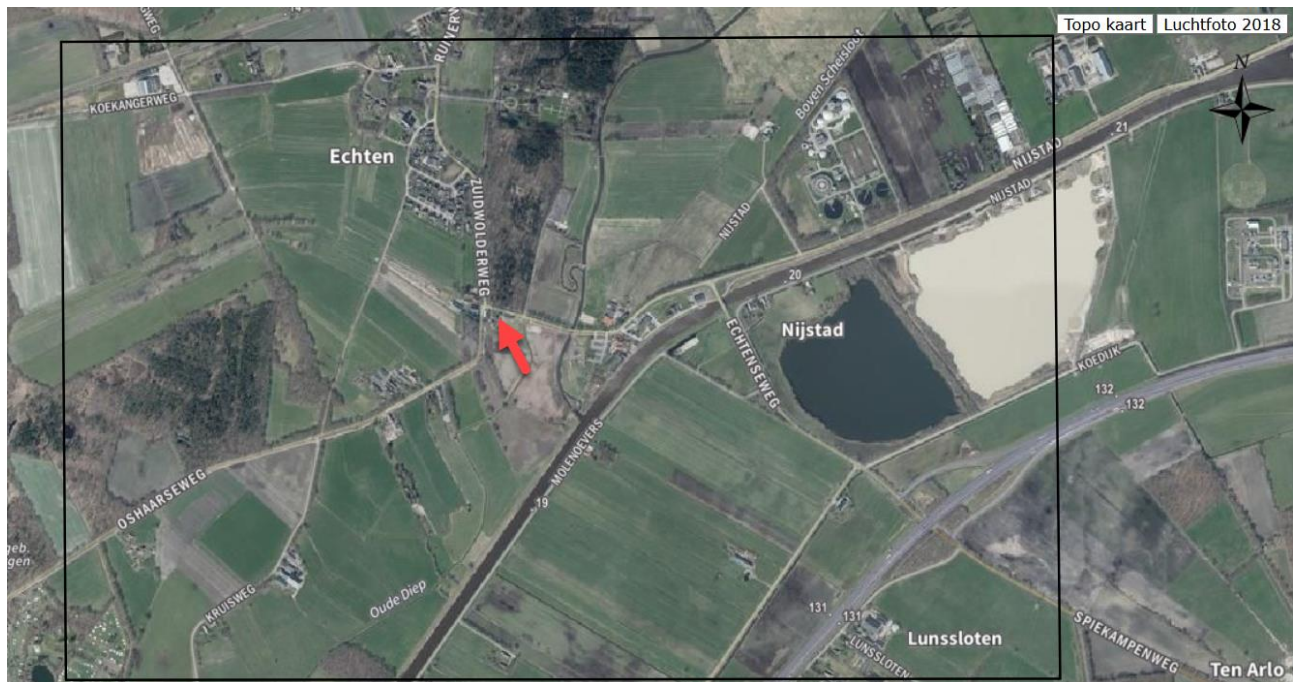
1.1 Achtergrond

De opdrachtgever wil op de locatie Zuidwolderweg 40 te Echten (zie figuur 1 en 2) de bestaande boerderij slopen en een nieuwe woonboerderij bouwen.

In deze QuickScan wordt gekeken of er voor de realisering van de plannen nog een ontheffing (soorten) op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Ook kan uitsluitend gegeven worden of de gemeente bij een Omgevingsvergunning een verklaring van geen bedenkingen moet aanvragen. Het rapport kan tevens gebruikt worden bij de bestemmingsplanprocedure. In hoofdstuk 8 staan de conclusies van de QuickScan.

De te toetsen activiteit betreft:

- Sloop bestaande boerderij.
- Bouw nieuwe woonboerderij.

Figuur 1. Luchtfoto met ligging onderzoeksgebied zwarte kader en plangebied rode pijl (Bron: NDFF).

Figuur 2. Foto's bestaande situatie

1.2 Aanleiding

De aanleiding voor het maken van een QuickScan is de noodzaak en de wens om vooraf uit te sluiten dat door het project natuurwaarden aangetast kunnen worden.

1.2.1 Soortbescherming

Realisatie van de voorgenomen plannen kan invloed hebben op de bepalingen in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland. Overtreding van de

verbodsbepalingen (bijlage 1) ten aanzien van streng beschermde soorten vereist mogelijk een ontheffing (zie hoofdstukken 2 t/m 5 en 8).

1.2.2 NatuurNetwerk Nederland

In hoofdstuk 6 en 8 van deze QuickScan wordt gekeken of er door de activiteit negatieve effecten zijn op de realisering van het NatuurNetwerk Nederland (NNN).

1.2.3 Gebiedsbescherming

In deze QuickScan is tevens gekeken of er door de uitvoering van het voorgenomen plan sprake kan zijn van externe werking op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Natura 2000-gebieden vallen eveneens onder de Wet natuurbescherming. Bij effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelen is mogelijk een vergunning vereist (zie hoofdstuk 7 en 8).

1.3 *Probleemstelling / doelstelling*

De QuickScan geeft antwoord op onderstaande vragen:

1. Komen er natuurwaarden voor, waarvoor het noodzakelijk is om een soort specifiek onderzoek eventueel met mitigatieplan te laten uitvoeren om te beoordelen in hoeverre het project handelingen bevat die in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (soortbescherming)?
2. Zijn er effecten op het NNN?
3. Zijn er mogelijke effecten op de Natura 2000-instandhoudingsdoelen waardoor er een passende beoordeling gemaakt moet worden (gebiedsbescherming/ Wet natuurbescherming)?

2 Soortbescherming – Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Voor het soortenbeleid deelt de Wet natuurbescherming de soorten in drie beschermingsregimes, namelijk vogels (EU-Vogelrichtlijn), soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten.

2.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn). De lijst met jaarrond beschermde vogels in Overijssel staat in bijlage 3.

2.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. Het Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn is ten aanzien van verstoren strikter dan het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

2.3 Beschermingsregime andere soorten

Dit zijn de in de bijlage van Wet natuurbescherming genoemde soorten. Het gaat hier om de bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11 Wet natuurbescherming). Voor de soorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantsoorten te beschermen. Omdat er ook veel algemene soorten in staan genoemd is de verwachting dat er weer een verdeling komt van meer en minder strikt beschermde soorten. Deze kan echter per provincie verschillen (zie bijlage 5).

2.4 Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

2.5 Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (POV)

De provincie heeft een Omgevingsverordening (verder POV) opgesteld met daarin opgenomen hoe om te gaan met soortenbescherming.

Artikel 4.3 behandelt de soortenvrijstelling bij ruimtelijke inrichting, bestendig beheer en onderhoud.

'Het wordt niet wenselijk geacht dat voor zeer algemeen voorkomende soorten voor elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in het kader van beheer en onderhoud een ontheffing moet worden aangevraagd. Om deze reden wordt voor bepaalde soorten vrijstelling verleend. De Wet natuurbescherming geeft aan Provinciale Staten de mogelijkheid om vrijstelling te verlenen van de verboden voor bepaalde soorten voor bepaalde belangen. Over het algemeen gebeurde dit voor soorten waarvan werd aangenomen dat ze veel voorkomen en de soort niet bedreigd was. Vanwege de voormalige vrijstelling was het voor deze soorten niet verboden om bijvoorbeeld hun verblijfplaatsen te vernielen als dit nodig is om een bestemmingsplan uit te voeren, bijvoorbeeld bij de bouw van een huis. Ook mocht een vliegveld, een dijk of een spoorweg worden onderhouden zonder dat daarvoor een ontheffing nodig was als deze soorten daar voorkomen. De reden voor het Rijk om deze vrijstelling in te voeren was dat veel weerstand bestond tegen het steeds moeten aanvragen van ontheffingen voor deze soorten. Dit terwijl van deze soorten werd aangenomen dat ze veel voorkwamen. Met de invoering van de Wet natuurbescherming is deze bevoegdheid grotendeels gedecentraliseerd naar de provincies. Provinciale Staten hebben besloten deze voormalige vrijstelling voor zover mogelijk voort te zetten. In bijlage 5 van deze QuickScan staan de soorten vermeld welke op grond van de POV vrijgesteld worden.

3 Ligging onderzoeksgebied en onderzoeksopzet

3.1 Ligging onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied voor de Wet natuurbescherming beperkt zich tot de percelen waarop de ingreep plaatsvindt en de directe omgeving (zie figuur 1). Voor de effecten op Natura 2000-gebieden is in hoofdstuk 7 ook gekeken naar het aspect externe werking.

3.2 Onderzoeksmethode

Deze QuickScan is gebaseerd op bronnenonderzoek en een bureauanalyse. Aan de hand van expert judgement door een ecooloog (Ir. A. Fopma van *Fopma NatuurAdvies*) is ingeschat wat de beschermde natuurwaarden zijn en de te verwachten effecten.

3.2.1 Bronnenonderzoek

Gekeken is naar de volgende bronnen:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, zie ook bijlage 4). (Periode laatste 5 jaar)
- Literatuur (zie hoofdstuk 8).

Wat zit er in het NDFF?

Er is gebruik gemaakt van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). Hiervoor hebben we de gevalideerde data 2014-2019 gebruikt (laatste 5 jaar). De omvang van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 1.

In de NDFF zit gevalideerde data van verschillende soortbeschermingsorganisaties en partners. Ook de data van Telmee.nl en waarneming.nl zit in de NDFF. Zo ook de eigen data van Fopma NatuurAdvies.

Soortenorganisaties

De soortenorganisaties zijn elk gespecialiseerd in een groep dieren of planten. Zij beheren databanken met verspreidings- en ecologische gegevens die door duizenden vrijwilligers verzameld zijn. Deze gegevens zijn ook beschikbaar in de Nationale Databank Flora en Fauna.

De soortenorganisaties hebben in de loop der jaren een grote expertise opgebouwd met betrekking tot veldbiologisch onderzoek, de ecologie van de Nederlandse flora en fauna en het beheren en interpreteren van monitorings- en verspreidingsgegevens.

- ANEMOON (Flora en fauna van de zee)
- Bryologische en Lichenologische Werkgroep (BLWG) (Mossen en korstmossen)
- De Vlinderstichting (Vlinders en libellen)
- EIS-Nederland (Ongewervelde dieren)
- FLORON (Planten)
- Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) (Paddenstoelen)
- RAVON (Reptielen, amfibieën en vissen)
- Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogels)
- TINEA (Micronachtvlinders)
- Zoogdiervereiniging (Zoogdieren)

Partners

Verschillende organisaties werken samen met de NDFF. Bijvoorbeeld door gegevens beschikbaar te stellen of andere kennis te delen.

- Alterra (landelijke vegetatiedatabank)
- Instituut voor Biodiversiteit en Ecosystem Dynamica (IBED)
- Naturalis Biodiversity Center
- Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
- Natuurbank Limburg
- Natuurnetwerk
- Netwerk Ecologische Monitoring (NEM)
- Regelink Ecologie & Landschap
- Stichting Natuurinformatie (waarneming.nl)
- Stichting Staring Advies

3.2.2 Veldbezoek

Er heeft 1 veldbezoek op de planlocatie en de naaste omgeving plaatsgevonden.

Datum: 8 april 2020
Tijdstip: Ochtend
Weersbeeld: Onbewolkt
Temperatuur: 20° Celsius

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de potenties van het plangebied voor beschermde diersoorten en de mogelijke functies. Op basis van expert judgement is een inschatting gemaakt wat de mogelijke effecten zijn van de ingreep op beschermde soorten.

4 Inventarisatie natuurwaarden

4.1 Vogels (Wnb § 3.1)

4.1.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn 1.372 waarnemingen van vogels geregistreerd, verdeeld over 135 soorten beschermde vogelsoorten. Hierbij zijn 14 soorten met jaarrond beschermde nesten.

Zijnde:

1. Boomvalk	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
2. Buizerd	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
3. Gierzwaluw	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
4. Grote gele kwikstaart	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
5. Havik	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
6. Huismus	Twaalf geregistreerde waarnemingen (allen 2014) met broedindicatie in het plangebied. Het betreft een traject van de Koekangerweg tot de Echtenseweg.
7. Kerkuil	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
8. Ooievaar	Elf geregistreerde waarnemingen (2014 t/m 2020) met broedindicatie in het plangebied. O.a. Nijstad 2 en Ruinerweg 2.
9. Ransuil	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
10. Roek	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
11. Slechtvalk	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
12. Sperwer	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
13. Steenuil	Eén geregistreerde waarneming (2018) met broedindicatie in het plangebied. Het gaat om roepende Steenuil t.h.v. Zuidwolderweg 26 (rand dorpskern).
14. Zwarte Wouw	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.

4.1.2 Gegevens uit veldbezoek (vogels)

Aangetroffen soorten

Tijdens het veldbezoek zaten er op- en rondom woonboerderij weinig vogels. Alleen een Zwarte roodstaart, een Tjiftjaf en een Witte kwikstaart lieten zich horen en/of zien.

Speciale aandacht tijdens het veldbezoek voor de volgende soorten:

Huisemus: De soort werd niet bij de woonboerderij en de directe omgeving aangetroffen. Het terrein heeft geen essentiële struiken. Het leefgebied is ongeschikt voor deze soort.

Huiszwaluw: De nokken zijn ongeschikt voor deze soort.

Gierzwaluw: Voor Gierzwaluwen biedt het rieten dak geen geschikte nestlocaties.

Uilen: In de woonboerderij zijn geen sporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van uilen. Op de vloeren lagen nergens uitwerpselen van vogels.

De aanwezigheid van broedende vogels en jaarrond beschermde soorten in de woonboerderij is dan ook uitgesloten.

Naast voornoemde soorten verwachten wij ook geen effect op jaarrond beschermde nesten en de soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied (zie bijlage 3).

Tabel 1. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 2-4-2020 in het NDFF. Vet en cursief zijn de jaarrond beschermde nesten en met * de soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied (zie bijlage 3) (Bron: NDFF)

Vogelsoorten		
Aalscholver	Grutto	<i>Roek</i>
Appelvink	<i>Havik</i>	Roodborst
Bergeend	Heggenmus	Roodborsttapuit
Blauwe Kiekendief	Holenduif	Scholekster
Blauwe Reiger	Houtduif	Sijs
Boerenzwaluw	Houtsnip	<i>Slechtvalk</i>
Bonte Vliegenvanger	<i>Huismus</i>	Slobeend
Boomklever	Huiszwaluw	Smient
Boomkruiper	IJsvogel	Soepeend
Boompieper	Kauw	Soepgans
<i>Boomvalk</i>	<i>Kerkuil</i>	<i>Sperwer</i>
Bosrietzanger	Kievit	Spreeuw
Bosuil	Kleine Bonte Specht	Staatmees
Braamsluiper	Kleine Karekiet	<i>Steenuil</i>
Brandgans	Kleine Zwaan	Stormmeeuw
Brilduiker	Kleine/Grote Barmsijs	Tafeleend
Bruine Kiekendief	Kneu	Tapuit
<i>Buizerd</i>	Knobbelzwaan	Tjiftjaf
Dodaars	Kokmeeuw	Toendrarietgans
Ekster	Kolgans	Torenvalk
Fazant	Koolmees	Tureluur
Fitis	Koperwiek	Turkse Tortel
Fuut	Krakeend	Veldleeuwerik
Gaai	Kramsvogel	Vink
Geelgors	Kuifeend	Visdief
Gekraagde Roodstaart	Kwartel	Vuurgoudhaan
Gele Kwikstaart	Mandarijneend	Waterhoen
<i>Gierzwaluw</i>	Matkop	Watersnip
Glanskop	Meerkoet	Waterspreeuw
Goudhaan	Merel	Wilde Eend
Goudvink	Middelste Bonte Specht	Wilde Zwaan
Grasmus	Nijlgans	Winterkoning
Graspieper	Nonnetje	Wintertaling
Grauwe Gans	Oeverloper	Witgat
Grauwe Vliegenvanger	Oeverzwaluw	Witte Kwikstaart
Groene Specht	<i>Ooievaar</i>	Wulp
Groenling	Pijlstaart	Zanglijster
Grote Barmsijs	Pimpelmees	Zeearend
Grote Bonte Specht	Pontische Meeuw	Zilvermeeuw
Grote Canadese gans	Putter	Zwarte Kraai
<i>Grote Gele Kwikstaart</i>	Raaf	Zwarte Mees
Grote Lijster	<i>Ransuil</i>	Zwarte Roodstaart
Grote Mantelmeeuw	Rietgors	Zwarte Specht
Grote Zaagbek	Rietzanger	<i>Zwarte Wouw</i>
Grote Zilverreiger	Ringmus	Zwartkop

De data in het NDFF is redelijk volledig.

Figuur 3. Detailfoto's

4.2 Vleermuizen (Wnb § 3.2)

4.2.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op basis van landelijke verspreiding (Bron: Zoogdiervereniging), zijn de volgende soorten mogelijk:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Kleine dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis
- Watervleermuis
- Meervleermuis
- Franjestaart
- Baardvleermuis
- Bechstein's vleermuis (net buiten verspreidingsgebied)
- Brandt's vleermuis (net buiten verspreidingsgebied)

Er zijn enkele waarnemingen geregistreerd in het onderzoeksgebied in het NDFF in de laatste 5 jaar. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 2. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 2-4-2020 in het NDFF.

Soort	Wet natuurbescherming
Gewone dwergvleermuis	Wnb § 3.2
Laatvlieger	Wnb § 3.2
Rosse vleermuis	Wnb § 3.2

Gewone dwergvleermuis: Eén waarneming (2018) van 6 exemplaren aan de Oshaarseweg 12 op > 900 meter ten ZWW van plangebied.

Laatvlieger: Twee waarneming (2015 en 2018) van maximaal 2 exemplaren aan de Oshaarseweg 12 op > 900 meter ten ZWW van plangebied en centrum Echten op ca. 500 meter ten NNW van het plangebied.

Rosse vleermuis: Eén waarneming (2017) van 1 exemplaar in de omgeving van Huize Echten op ca. 500 meter ten N van plangebied.

4.2.2 Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes op basis van expert judgement. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. De meeste vleermuissoorten hebben de zomerverblijfplaatsen verlaten en bezetten winterverblijfplaatsen, al dan niet op enige afstand van de zomerverblijfplaatsen. Soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis bezetten soms nog wel een (beschutte) zomerverblijfplaats in deze periode van het jaar (vermoedelijk totdat er strenge vorst op gaat treden). De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kraamkolonies en paarverblijven. Er is in het plangebied gezocht naar vleermuizen en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarbij is gelet op potentiële verblijfplaatsen in gebouwen. Er is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en invliegopeningen en daarbij is gelet op veegstrepen rond invliegopeningen en uitwerpselen op de muur of op de grond onder de verblijfplaats. De geschiktheid van de bebouwing als verblijfplaats is tevens beoordeeld op basis van bouwstijl, materiaalgebruik en staat van onderhoud. Aan de buitenzijde is gekeken naar aanwezigheid van geschikte toegangen tot de spouwmuur.

Voor vleermuizen is de woonboerderij niet geschikt. Er zijn in de boerderij en de bijgebouwen geen vleermuizen of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soort.

De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied. De vleermuisactiviteit komt vanaf maart op gang. Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode dat vleermuizen foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute.

4.3 Overige grondgebonden zoogdieren

4.3.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Er zijn enkele waarnemingen geregistreerd in het onderzoeksgebied in het NDFF in de laatste 5 jaar. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 3. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 2-4-2020 in het NDFF.

Soort	Wet natuurbescherming
Bosmuis	Wnb § 3.3 ¹
Bruine rat	Onbeschermd
Das	Wnb § 3.3
Egel	Wnb § 3.3 ¹
Haas	Wnb § 3.3 ¹
Mol	Onbeschermd
Muskusrat	Onbeschermd
Otter	Wnb § 3.2
Ree	Wnb § 3.3 ¹
Steenmarter	Wnb § 3.3
Vos	Wnb § 3.3 ¹
Woelrat/Molmuis	Wnb § 3.3 ¹

De data in het NDFF is onvolledig voor deze soortgroep.

Das: Betreft 2 waarnemingen (2015 en 2016), van verkeersslachtoffers langs de Oshaarseweg (> 400 meter ten W plangebied) en langs de A28.

Steenmarter: Betreft 1 waarneming (2015) van een verkeersslachtoffer op de Nijstad ter hoogte van de zuiveringsinstallatie op > 1 kilometer van het plangebied.

4.3.2 Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied geen grondgebonden zoogdieren of sporen daarvan waargenomen in de woonboerderij en bijgebouwen. Effecten op beschermde zoogdieren worden dan ook niet verwacht.

4.4 Amfibieën, vissen en reptielen

4.4.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Er zijn enkele waarnemingen geregistreerd van amfibieën in het onderzoeksgebied in het NDFF in de laatste 5 jaar. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 4. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 2-4-2020 in het NDFF.

Soort	Wet natuurbescherming
Bastaardkikker	Wnb § 3.3 ¹
Kleine watersalamander	Wnb § 3.3 ¹

Er zijn in het onderzoeksgebied (figuur 1) geen waarnemingen van reptielen en vissen geregistreerd in het NDFF in de laatste 5 jaar. De data in het NDFF is onvolledig voor deze soortgroepen.

4.4.2 Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)

Er zijn geen soorten amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen in het plangebied. Omdat de nieuwbouw plaatsvindt op de locatie van de huidige woonboerderij kunnen effecten op deze soortgroep op voorhand uitgesloten worden.

¹ Vrijgestelde soort op grond van de POV Overijssel (zie bijlage 5).

4.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

4.5.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In de tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 5. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 2-4-2020 in het NDFF.

Dagvlinder		Libellen	
Atalanta	Onbeschermd	Azuurwaterjuffer	Onbeschermd
Bont zandoogje	Onbeschermd	Bandheidelibel	Onbeschermd
Bruin zandoogje	Onbeschermd	Blauwe breedscheenjuffer	Onbeschermd
Citroenvlinder	Onbeschermd	Blauwe glazenmaker	Onbeschermd
Dagpauwoog	Onbeschermd	Bloedrode heidelibel	Onbeschermd
Distelvlinder	Onbeschermd	Bruine glazenmaker	Onbeschermd
Eikenpage	Onbeschermd	Bruinrode heidelibel	Onbeschermd
Gehakelde aurelia	Onbeschermd	Gewone oeverlibel	Onbeschermd
Groot koolwitje	Onbeschermd	Glassnijder	Onbeschermd
Hooibeestje	Onbeschermd	Grote keizerlibel	Onbeschermd
Icarusblauwtje	Onbeschermd	Grote roodoogjuffer	Onbeschermd
Klein geaderd witje	Onbeschermd	Houtpantserjuffer	Onbeschermd
Kleine vos	Onbeschermd	Lantaantje	Onbeschermd
Kleine vuurvlinder	Onbeschermd	Noordse winterjuffer	Wnb § 3.2
Koelvinkje	Onbeschermd	Paardenbijter	Onbeschermd
Landkaartje	Onbeschermd	Smaragdlibel	Onbeschermd
Oranje zandoogje	Onbeschermd	Steenrode heidelibel	Onbeschermd
Oranjetipje	Onbeschermd	Viervlek	Onbeschermd
Zwartsprietdikkopje	Onbeschermd	Vroege glazenmaker	Onbeschermd
		Vuurjuffer	Onbeschermd
		Weidebeekjuffer	Onbeschermd
		Zwarte heidelibel	Onbeschermd
		Zwervende heidelibel	Onbeschermd

De data in het NDFF is redelijk volledig voor deze soortgroepen.

Noordse winterjuffer: Betreft 1 waarneming (2016) van 2 individuen in tuin in de kern van Echten.

4.5.2 Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vlinders, libellen, of juffers waargenomen. De periode in het jaar is ook niet optimaal. Effecten op beschermde dagvlinders en libellen kunnen echter vanwege het ontbreken van geschikt habitat wel worden uitgesloten.

4.6 Vaatplanten

4.6.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soort op grond van de Wnb geregistreerd. Er zijn wel 1.206 waarnemingen van 314 onbeschermden soorten geregistreerd.

4.6.2 Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)

Het terrein is volledig bebouwd of bestraat. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Effecten op beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

4.7 Overige beschermde soorten

(Sprinkhanen, krekels, geleedpotigen, nachtvlinders, mossen, korstmossen, algen, wieren etc.)

4.7.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn geen andere beschermde soorten op grond van de Wnb geregistreerd.

4.7.2 Gegevens uit veldbezoek

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen.

5 Beoordeling Wet natuurbescherming (soorten)

5.1 Vogels

Effectenbeoordeling

Er zijn geen effecten op soorten met jaarrond beschermde nesten en op soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied te verwachten. Effecten op jaarrond beschermde soorten (Cat. 1 t/m 5) zijn uitgesloten.

De nieuwbouw vindt plaats op een volledig bebouwd terrein. De kans op verstoring van broedvogels in de directe omgeving is derhalve uiterst gering, maar niet nihil. Om deze reden wordt geadviseerd om het voorzorgbeginsel te hanteren.

Periode werkzaamheden (voorzorgsbeginsel)

Omdat geen ontheffingen worden verleend voor het verstoren van vogels en/of het vernielen van nesten wordt geadviseerd om het slopen en het bouwrijp maken voor het broedseizoen (globale richtlijn² 15 maart - 15 juli) uit te voeren of te beginnen na 15 juli. Voorkom het vestigen van broedvogels op het bouwperceel door het plaatsen van wapperende zakken of enkele linten.

Op deze wijze zijn effecten op de andere vogels worden uitgesloten.

5.2 Vleermuizen

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, sloop en herbouw, worden geen vleermuizen verwond of gedood en worden geen verblijfplaatsen beschadigd of vernield. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wet natuurbescherming.

Foerageergebied

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Op de plaats van de bestaande bebouwing komt nieuwe bebouwing. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wet natuurbescherming.

Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten.

5.3 Overige grondgebonden zoogdieren

Effectenbeoordeling

Er zijn geen geregistreerde waarnemingen van grondgebonden zoogdieren in het plangebied. Er is ook geen geschikt habitat aanwezig.

Effecten op zoogdieren zijn uitgesloten.

² **Broedseizoen:** Vogels worden met name beschermd tijdens het broedseizoen. Een belangrijke vraag is dus: Van wanneer tot wanneer duurt het broedseizoen? Vaak wordt als grove lijn gezegd dat het broedseizoen duurt van 15 maart tot en met 15 juli. Inderdaad broeden vogels met name in deze periode. De bescherming van vogels is echter niet gebaseerd op een datum, maar op het daadwerkelijke broedseizoen. Dat kan ook al voor 15 maart of na 15 juli zijn. Het broedseizoen begint niet pas wanneer de eieren gelegd zijn. Het broedseizoen gaat al van start met de paarvorming, territorium afbakenen en het bouwen van nesten. In deze tijdsspan worden vogels, hun nesten en eieren beschermd door de Wet natuurbescherming. Het nest mag niet verwijderd, verstoord of leeggehaald worden (Bron: Vogelbescherming Nederland).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Effectenbeoordeling

Reptielen

Er zijn geen reptielen waargenomen in de directe nabijheid van het plangebied en het habitat is er ook niet optimaal voor.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Amfibieën

Er is geen geschikt habitat aanwezig voor amfibieën.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Vissen

Er is geen open water aanwezig voor vissen.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

Effectenbeoordeling

Dagvlinders

Effecten op beschermde dagvlinders zijn vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het gebied uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Libellen en juffers

Effecten op beschermde libellen en juffers zijn vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het gebied uitgesloten.

5.6 Vaatplanten

Effectenbeoordeling

In het gebied is geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde soorten. Effecten op beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.7 Overige diersoorten

Effectenbeoordeling

In het gebied zijn geen andere beschermde diersoorten aangetroffen.

5.8 Aanbevelingen voor natuurinclusief bouwen

Vanwege de achteruitgang van de biodiversiteit eisen provincies en gemeenten steeds vaker dat bij renovatie en nieuwbouw met natuur inclusief ontwerpt. Vogelbescherming Nederland en de Zoogdierverseniging hebben met steun van o.a. de Provincie Overijssel een toolbox ontwikkeld (www.bouwnatuurinclusief.nl). Uit deze toolbox hebben we een aantal mogelijk bruikbare adviezen gehaald. Deze zijn opgenomen in bijlage 6.

6 NatuurNetwerk Drenthe

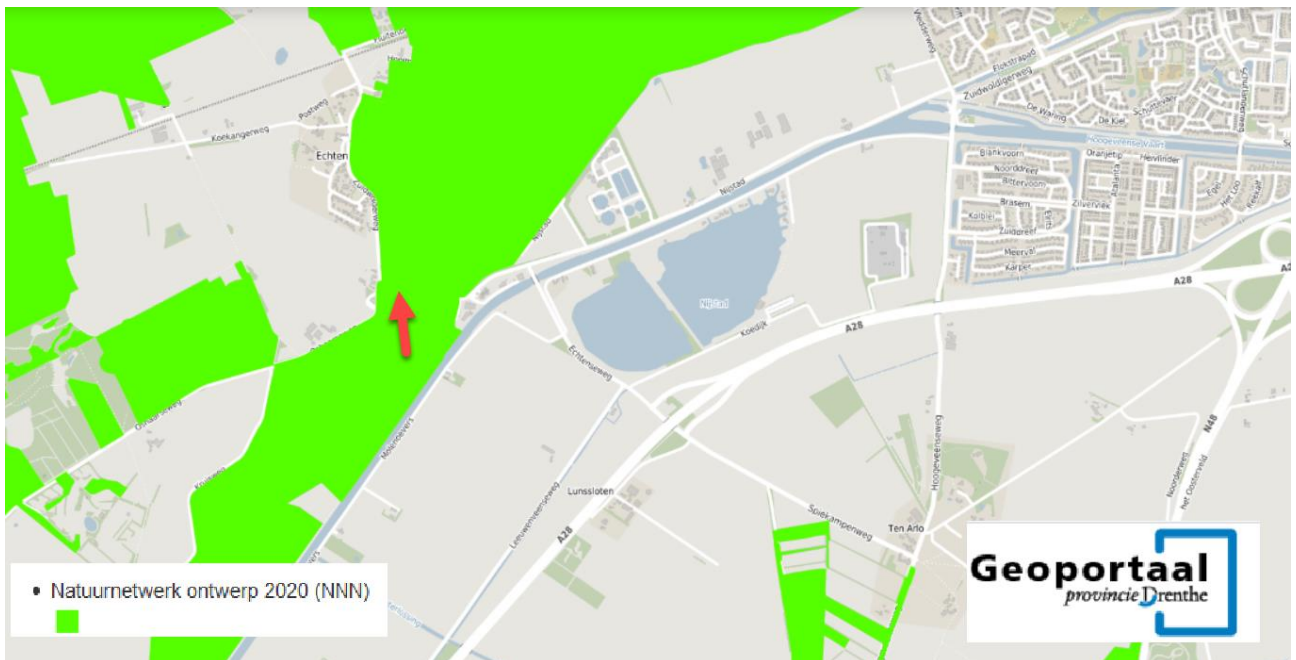
Het NatuurNetwerk Drenthe (NND), waarvan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) het belangrijkste onderdeel is, is een landelijk netwerk van natuur- en agrarische gebieden met een speciale natuurkwaliteit. Het netwerk bestaat zowel uit afzonderlijke natuurgebieden als uit verbindingszones die deze natuurgebieden met elkaar verbinden.

Bovendien horen soms ook bermen, watergangen en kleine bosjes tot het netwerk, onderdelen die belangrijk zijn voor onze biodiversiteit. In totaal is het actuele Drentse natuurnetwerk ruim 70.000 hectare groot. Ongeveer 50.000 hectare is bestaande natuur zoals we dat al tientallen jaren kennen.

De grote boswachterijen, de uitgestrekte heidevelden en de oude hoogveenkernen maken daar deel van uit. De 14 Natura 2000-gebieden (27.000 ha) vormen een belangrijk onderdeel van de bestaande natuur. Het behalen van Europese natuurdoelen voor deze gebieden vormen de belangrijkste natuuropgave voor de EHS.

Bekende natuurgebieden die deel uitmaken van de NND zijn onder meer Nationaal Park Dwingelderveld, Nationaal Park Het Drents-Friese Wold, de grote boswachterijen in Midden-Drenthe, het hoogveenreservaat Bargerveen, de Drentse Aa, de Hunze en de Reest.

Zoals uit onderstaande figuur blijkt ligt het plangebied binnen het NND. De te toetsen activiteit betreft het slopen van een boerderij, welke op dezelfde locatie wordt herbouwd. Effecten op het NND zijn dus uitgesloten.

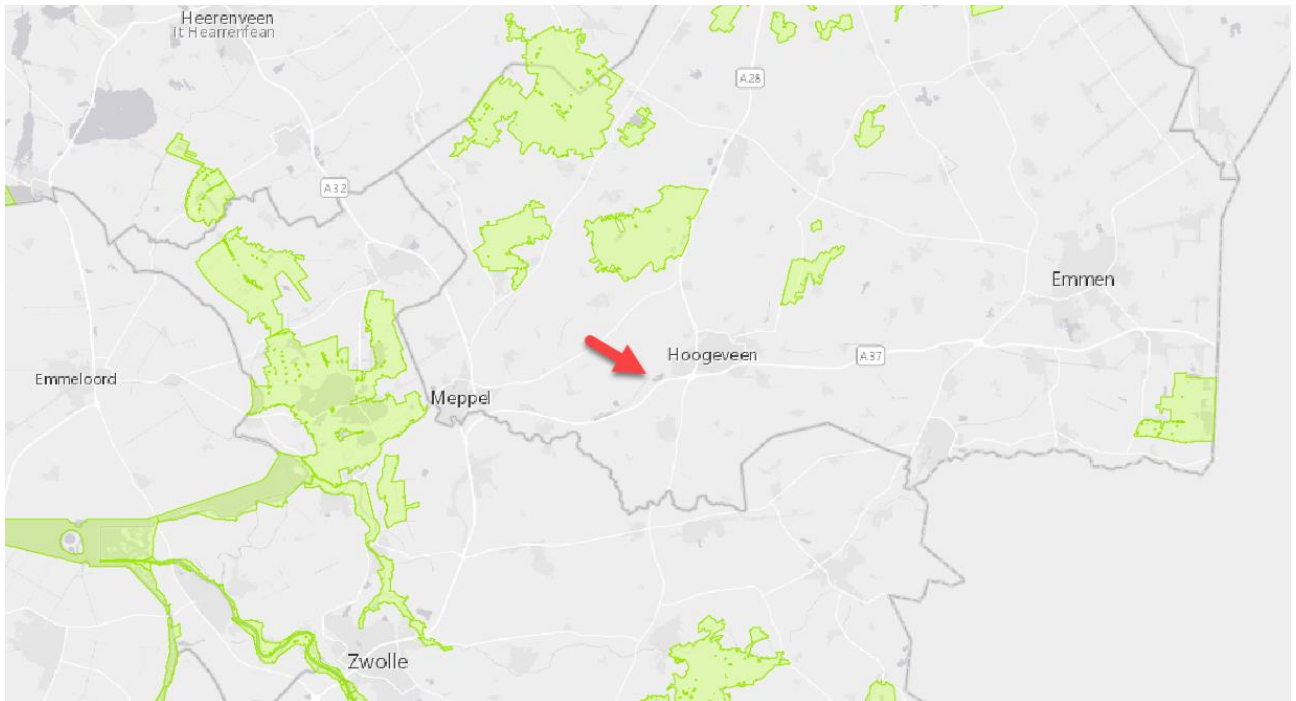

Figuur 4. Overzicht van plangebied (rode pijl) met ligging t.o.v. het NatuurNetwerk Nederland. (Bron: geo.drenthe.nl/geoportaal).

7 Natura 2000 gebieden (gebiedsbescherming)

Natura 2000 is een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn. Een voorbeeld is de Noordse woelmuis, die alleen nog maar in Nederland voorkomt.

Uit onderstaande figuur blijkt dat het plangebied niet in de directe nabijheid van het Natura 2000 gebieden ligt. Negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn derhalve met zekerheid uitgesloten.

Figuur 5. Ligging van het plangebied (rode pijl) ten opzichte van Natura 2000-gebied. (Bron: geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart).

8 Conclusies

8.1 Conclusie Wet natuurbescherming (Soorten)

Als de aanbevelingen uit onderstaande tabel en hoofdstuk 5 worden uitgevoerd, dan kunnen effecten op beschermde soorten voorkomen worden en is er naar onze mening geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In de tabel zijn de effecten samengevat.

Wij adviseren wel om deze conclusie (het rapport) door het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning (Gemeente De Wolden) te laten bevestigen. Eventueel kunt u het ook nog ter beoordeling aan de provincie Drenthe voorleggen.

Tabel 6. Overzicht conclusies aangaande verstoring en de eventueel te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Ingreep verstorend	Nader onderzoek noodzakelijk	Wnb-ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Vogels	Broedvogels	Nee, mits	Nee	Ja	Zie verder paragraaf 5.1
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	Ja	Zie verder paragraaf 5.1 & 5.8
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.2 & 5.8
	Vliegroutes	Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.2
Overige zoogdieren		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.3
Amfibieën		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Reptielen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Vissen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Libellen en vlinders		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.5
Vaatplanten		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.6
Overige soortgroepen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.7

8.2 Conclusie NatuurNetwerk Drenthe

Er zijn geen effecten op de NND/EHS-gebieden te verwachten.

8.3 Conclusie Wet natuurbescherming (gebieden)

Er zijn geen effecten op de Natura 2000-gebieden te verwachten. Een vergunning op grond van Wet natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

9 Bronnen

9.1 Literatuur

- Bijlsma, R.G. (et al) 2001, Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) GMB uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Dietz, C. (et al.) 2009, Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Tirion Natuur.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2003. Europese Natuur in Nederland; Habitattypen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2008. Europese Natuur in Nederland; Soorten van de Habitatrichtlijn, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Krijgsveld, K.L., Smits, R.R. & Winden J. van der 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels, Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie, Bureau Waardenburg Rapport 08-173, Culemborg.
- Lange R. (et al.) 1994. Zoogdieren van West-Europa, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Provincie Overijssel, 2019. Brochure: Soortenbescherming in Overijssel; Bunzing, egel, hermelijn en wezel.
- SOVON 1987, Atlas van de Nederlandse Vogels.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002 Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, Nederlandse fauna 5, Naturalis, KNNV-uitgeverij Leiden.

9.2 Geraadpleegde websites

• www.sovonatlas.nl	[verspreidingsgegevens vogels]
• www.rijksoverheid.nl &
www.synbiosys.alterra.nl	[natuurwetgeving / soortbescherming &
gebiedsbescherming N2000 / EHS, profielendocument]
• www.natuurloket.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.overheid.nl	[actuele wetteksten]
• www.uilen.org	[vogelwaarnemingen en informatie / uileninformatie]
• www.waarneming.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.zoogdieratlas.nl	[waarnemingen zoogdieren]
• www.ndff.nl	

**NATIONALE DATABANK
FLORA EN FAUNA**

• www.bouwnatuurinclusief.nl	[toolbox Natuurinclusief bouwen]
• https://calculator.aerius.nl/	[AERIUS-calculator 19.0]

BIJLAGE 1 Algemene verbodsbepalingen Wnb

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

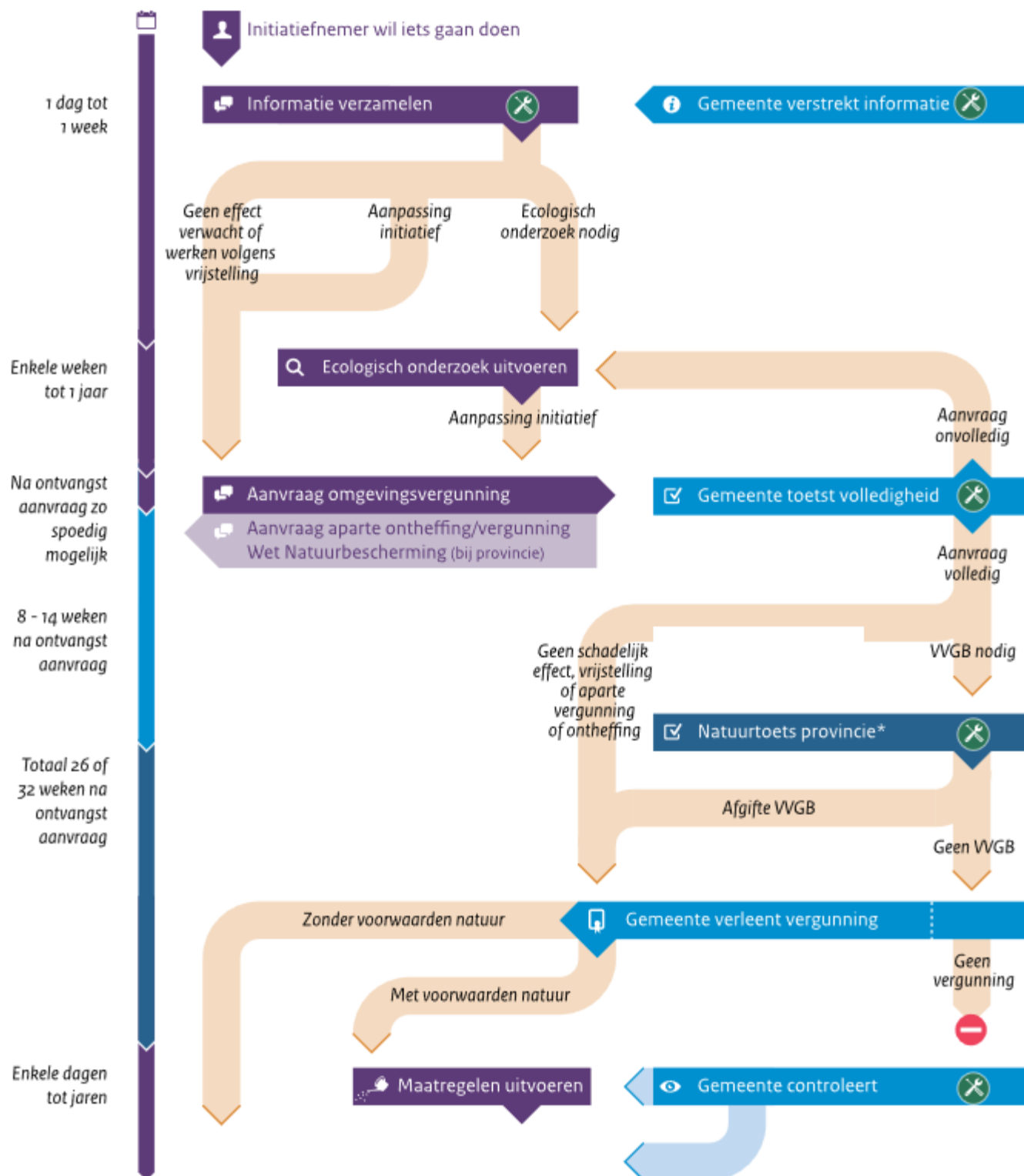
1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

BIJLAGE 2 Proces beoordeling ontheffing Wnb

Verdere uitwerking van het schema op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/routeplanner.aspx?subj=routeplanner#initiatiefnemer>

BIJLAGE 3 Jaarrond beschermde vogels

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Nederlandse naam	Categorie	Nederlandse naam	Categorie
Blauwe reiger	5	Ruigpootuil	5
Boerenwaluw	5	Spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
Boomklever	5	Torenvalk	5
Boomkruiper	5	Zeearend	5
Bosuil	5	Zwarte kraai	5
Brilduiker	5	Zwarte mees	5
Draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
Eidereend	5	Zwarte specht	5
Ekster	5	Huismus	2
Gekraagde roodstaart	5	Kerkuil	3
Glanskop	5	Oehoe	3
Gauwe vliegenvanger	5	Ooievaar	3
Groene specht	5	Ransuil	4
Grote bonte specht	5	Roek	2
Hop	5	Slechtvalk	3
		Sperwer	4
Huiswaluw	5	Steenuil	1
IJsvogel	5	Wespendief	4
Kleine bonte specht	5	Zwarte wouw	4
Kleine vliegenvanger	5	Boomvalk	4
Koolmees	5	Buizerd	4
Kortsnavelboomkruiper	5	Gierzwaluw	2
Oeverwaluw	5	Grote gele kwikstaart	3
Pimpelmees	5	Havik	4
Raaf	5		

BIJLAGE 4 Samenvatting NDFF (1-1-2014 tot 2-4-2020)

Wnb - Vogelrichtlijn

Appelvink	Koolmees
Boerenwaluw	Kwartel
Bonte Vliegenvanger	Matkop
Boomklever	Merel
Boomkruiper	Middelste Bonte Specht
Bosrietzanger	Oeverwaluw
Braamsluiper	Ooievaar
Fitis	Pimpelmees
Fuut	Putter
Geelgors	Rietgors
Gekraagde Roodstaart	Rietzanger
Glanskop	Ringmus
Goudhaan	Roodborst
Goudvink	Roodborsttapuit
Grasmus	Spreeuw
Grauwe Vliegenvanger	Steenuil
Groene Specht	Stormmeeuw
Groenling	Tijftjaf
Grote Bonte Specht	Vink
Grote Zilverreiger	Vuurgoudhaan
Heggenmus	Winterkoning
Holenduif	Witte Kwikstaart
Huismus	Zanglijster
Huiswaluw	Zwarte Mees
Kleine Karekiet	Zwarte Roodstaart
Kneu	Zwartkop

Wnb - Habitatrichtlijn

Gewone dwergvleermuis	Otter
Laatvlieger	Rosse vleermuis
Noordse winterjuffer	

Wnb - andere soorten

Bosmuis	Kleine watersalamander
Das	Ree
Egel	Steenmarter
Haas	Vos

(Alleen vogels met broedindicatie in deze tabel, overige vogels zie tabel 1)

BIJLAGE 5 POV Drenthe

Soortenvrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer

De vrijstelling als bedoeld in artikel 4.3 lid 1 van de POV betreft de volgende soorten:

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bastaardkikker (oude naam: middelste groene kikker)	<i>Pelophylax klepton esculenta</i> (oude naam: <i>Rana esculenta</i>)
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i> (oude naam: <i>Triturus vulgaris</i>)
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (oude naam: <i>Rana ridibunda</i>)
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

BIJLAGE 6 Adviezen natuurinclusief bouwen

Advies 1 Vleermuizen

Advies Ruimte achter gevelbetimmering

De ruimte achter de gevelbetimmering of het boeiboord kan toegankelijk worden gemaakt voor vleermuizen door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger maken hier gebruik van, de dieren hangen aan de gevel achter de betimmering. Zorg er voor dat het materiaal achter de betimmering ruw is, bijvoorbeeld baksteen of onbehandeld hout.

Advies 2 *Huismus*

Advies Neststeen voor huismus

In noord en/of oostgevel kunnen neststenen voor de huismus worden ingemetseld. Huismussen broeden doorgaans in kolonies, het plaatsen van meerdere neststenen bij elkaar is dus wenselijk.

Zorg in de omgeving voor voldoende dekking voor de huismussen, bijvoorbeeld een of meer dichte struiken of een begroeide schutting.

Bij het in metselen van neststenen moet soms een deel van de isolatie worden uitgesneden in de vorm van de neststeen. Om een koudebrug te voorkomen, wordt aan de achterkant van de neststeen een stuk hoogwaardiger isolatiemateriaal geplakt. Men kan er ook voor kiezen om de isolatielaag ongemoeid te laten en de neststeen aan de voorkant een stukje te laten uitsteken.